

KATALOG AKTIVNOSTI

za građanski odgoj i obrazovanje
u školskoj godini 2026./2027.

Blaža Polića 2/IV, Rijeka T/F: 051 337 279 www.udruga-delta.hr

Katalog sastavila: Udruga „Delta“

Uključene organizacije u školskoj godini 2026./2027.:

Inicijativa „Čisto podzemlje“

Udruga „Delta“

Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“

Udruga Pariter

Udruga za razvoj civilnog društva SMART

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ: KATALOG KAO KORAK U SURADNJI ŠKOLA I UDRUGA	1
UPUTE ZA KORIŠTENJE KATALOGA	2
INICIJATIVA "ČISTO PODZEMLJE" ZAGREBAČKOG SPELEOLOŠKOG SAVEZA	5
UDRUGA "DELTA"	8
LEZBIJSKA ORGANIZACIJA RIJEKA "LORI"	17
UDRUGA PARITER	22
UDRUGA ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA SMART	27

UVODNA RIJEČ: KATALOG KAO KORAK U SURADNJI ŠKOLA I UDRUGA

Katalogom aktivnosti organizacija civilnog društva želi se **olakšati suradnja škola i udruga** u provedbi aktivnosti građanskog odgoja i obrazovanja (dalje: GOO) u Primorsko-goranskoj županiji.

Katalog je osmišljen kao jedan od koraka koji doprinosi uspostavi suradnje; na jednom mjestu okuplja dio udruga koje provode aktivnosti GOO-a u tekućoj školskoj godini i prikazuje ih kroz strukturu koja školama olakšava povezivanje s provedbom GOO-a.

Ako vas zanima kako suradnja škola i udruga može biti lakša i efikasnija, svakako proučite **MODUS Model suradnje odgojno-obrazovnih ustanova i organizacija civilnog društva u provedbi građanskog odgoja i obrazovanja** (dalje: Model) iz kojeg je proizašla ideja o Katalogu. Digitalnu verziju publikacije preuzmite na poveznici: [MODUS model](#).

Ideja na kojoj se temelji Model proizlazi iz **ciljeva GOO-a**: unapređenje građanskih i društvenih kompetencija djece i mladih te pozitivan utjecaj na školsku klimu kako bi učenici i učenice tijekom školovanja mogli naučiti živjeti u skladu s demokratskim načelima. MODUS Model suradnje je koncipiran kao doprinos poboljšanju kvalitete ove suradnje, čime se također unaprjeđuje provedba GOO-a unutar formalnog obrazovnog sustava. Ovaj Model nije usko vezan uz određene modalitete provođenja GOO-a (poput interdisciplinarnih tema, izbornih predmeta ili izvannastavnih aktivnosti). Umjesto toga, on predstavlja strukturu za organizaciju suradnje koja se može prilagoditi i primijeniti u raznolikim kontekstima implementacije.

UPUTE ZA KORIŠTENJE KATALOGA

Pred vama se nalazi Katalog (aktivnosti) organizacija civilnog društva s područja Primorsko-goranske županije koje nude suradnju školama u provedbi građanskog odgoja i obrazovanja (dalje: GOO) u školskoj godini 2026./2027. (dalje: Katalog).

Kome je Katalog namijenjen?

Katalog je namijenjen nastavnom osoblju koje na bilo koji način provodi građanski odgoj i obrazovanje: međupredmetno, kao izvannastavnu aktivnosti, kao izborni predmet, kroz projekte, vođenje učeničkih zadruga, volonterskih klubova i/ili vijeća učenika i učenica.

Kako pružiti relevantne informacije na jednom mjestu?

Ideja iza pokretanja Kataloga je popisati sve aktivnosti koje organizacije civilnog društva s područja Primorsko-goranska županije žele provesti sa školama u školskoj godini 2026./2027., kako bi razmjena informacija bila što učinkovitija i usmjerena ka zajedničkoj kvalitetnoj provedbi GOO.

Kako čitati Katalog?

Katalog sadrži podatke o četiri organizacije prikupljene u formi obrasca. Prvi dio sadrži osnovne podatke o organizaciji i informacije o tome koje dimenzije GOO organizacija obuhvaća ponuđenim aktivnostima i programima (Tablica I).

Tablica I. *Dimenzije građanskog odgoja i obrazovanja*

DIMENZIJA	OBJAŠNJENJE
Ljudsko-pravna dimenzija	Razvoj znanja o ljudskim pravima, mehanizmima njihove zaštite i razvoj svijesti o važnosti zaštite ljudskih prava, kao i vještina promocije i zagovaranja zaštite ljudskih prava.
Politička dimenzija	Razvoj znanja o donošenju odluka, funkcioniranju svih razina uprave, važnosti demokracije, kao i razvoj vještina sudjelovanja i uključivanja u procese donošenja odluka na svim razinama.
Kulturalna dimenzija	Razvoj znanja i odnosa prema hrvatskoj kulturi i nasljeđu, važnosti poštivanja svih kultura, razvoj poštovanja i interkulturalnost.
Gospodarska/ Ekonomska dimenzija	Razvoj znanja i vještina u području radnih prava, upravljanju financijama, poreznom sustavu i odnosu ekonomije, društva i okoliša.
Ekološka dimenzija	Razvoj znanja i svijesti o očuvanju okoliša, stjecanje vještina u području promicanja i zaštite ciljeva održivog razvoja.
Društvena dimenzija	Razvoj socijalnih vještina, vještina rada u timu, vještine ophođenja prema drugima, vještine mirnog rješavanja sukoba.

Ostali dijelovi obrasca razlikuju se za **aktivnosti koje organizacija nudi** unutar moguća četiri oblika suradnje (Tablica II).

Tablica II. *Oblici suradnje škola i udruga u području provedbe GOO*

OBLIK	OBJAŠNJENJE
A. Aktivnosti s učenicima i učenicama	Odnosi se na organizaciju i provedbu raznih aktivnosti s učenicima i učenicama: od predavanja i radionica, do organizacije volonterskih akcija i lokalnih događanja. Ovakav oblik suradnje može se provesti uz veću ili manju uključenost dionika, na primjer: - škola poziva organizaciju civilnog društva na održavanje radionice; - organizacija civilnog društva pruža podršku školi u organizaciji nekih od aktivnosti (npr. uređenje školskog vrta); - škola može pronaći zainteresirane učenike_ce za aktivnosti koje provodi organizacija civilnog društva; - predstavnicima_e škola i organizacija civilnog društva mogu zajednički, u partnerskom odnosu, planirati i provoditi aktivnosti za učenike_ce.
B. Razmjena znanja i edukacija za nastavno osoblje	Odnosi se na suradnju OCD-a i škola u okviru tematskih područja GOO-a ili metoda u radu. Razmjena znanja škola i organizacija civilnog društva može se održati na različite načine, na primjer: - kroz pripremu, razmjenu ili razvoj radnih materijala ili metoda za provođenje GOO-a; - kroz organizaciju i održavanje edukacija; - kroz sajmove projektnih aktivnosti u području obrazovanja itd.
C. Podrška u radu	Odnosi se na ostale oblike suradnje koji nisu isključivo vezani uz nastavne procese i usavršavanje. Organizacije civilnog društva mogu pružiti podršku kroz (na primjer): - savjetovanje; - organizaciju i održavanje supervizije; - pomoć u kriznim situacijama; - izradu i distribuciju raznih smjernica i preporuka; - zajednički rad na demokratizaciji škole; - pomoć/podršku u razvoju projekata.
D. Zajednički razvoj projekata	Odnosi se na razvoj zajedničkih ideja i planiranje partnerstva na projektima. Organizacije mogu pružiti podršku školama u razvoju njihovih projekata, no ova kategorija se odnosi isključivo na razvoj formalnog partnerskog odnosa i zajedničke prijave za financiranje.
E. Suradnja u radu s roditeljima	Jedan od manje prisutnih, ali važnih oblika suradnje škola i organizacija civilnog društva odnosi se na pomoć i podršku u radu s roditeljima: od pozvanih predavanja na roditeljskim sastancima, do edukacije vijeća roditelja.

Slično oblicima suradnje, zadnji dio obrasca odnosi se **oblike suradnje prema načinu i mehanizmima financiranja** koje organizacija nudi za predstavljenu aktivnost (Tablica III).

Tablica III. *Oblici suradnje prema mehanizmima financiranja*

MEHANIZAM FINANCIRANJA	OBJAŠNJENJE
A. Rad bez naknade	Organizacija civilnog društva izvodi aktivnosti bez naknade u okviru svog područja djelovanja, a resurse osigurava iz vlastitih sredstava.
B. Projektno	Organizacija civilnog društva izvodi aktivnosti sa sredstvima osiguranim kroz projekt.
C. Programski	Organizacija civilnog društva izvodi aktivnosti sa sredstvima osiguranim kroz neki siguran i/ili predvidiv izvor sredstava (npr. proračun jedinice regionalne ili lokalne samouprave, institucionalne podrške)
D. (Su)financiranje	Škola organizaciji civilnog društva (su)financira stavke troškovnika.

INICIJATIVA "ČISTO PODZEMLJE" ZAGREBAČKOG SPELEOLOŠKOG SAVEZA

Naziv organizacije:	Inicijativa „Čisto podzemlje“ (Primorsko-goranska županija) Zagrebački speleološki savez
Adresa organizacije:	Klaićeva 42/1, 10000 Zagreb
Kontakt osoba:	Marina Grandić (grandicmarina@gmail.com) Nina Trinajstić (nina13ic@yahoo.com) Eva Fućak (eva.fucak@gmail.com)
E-mail:	cistopodzemlje@gmail.com
Telefon/Mobitel:	Marina G. (0915454613), Nina T. (0919716849), Eva F. (0915063463)
Mrežna stranica:	https://cistopodzemlje.info/ http://zagrebacki-speleoloski-savez.hr/
Društvene mreže:	Instagram: https://www.instagram.com/cistopodzemlje/ Facebook: Čisto podzemlje
Ciljevi i djelatnost:	„Čisto podzemlje“ je volonterska inicijativa pokrenuta 2015. godine od strane Zagrebačkog speleološkog saveza, a osnovni su joj ciljevi očuvanje krškog podzemlja i zaustavljanje daljnjeg uništavanja špilja i jama. Savez je osnovan s ciljem razvoja i unapređenja speleologije kao sastavnog dijela tehničke kulture u Gradu Zagrebu, zaštite prirode i okoliša, djelovanja na području znanstvenog i stručnog istraživanja speleoloških objekata i voda u kršu u Gradu Zagrebu, Zagrebačkoj županiji, Republici Hrvatskoj i na međunarodnoj razini. Područja djelovanja sukladno ciljevima su tehnička kultura, zaštita okoliša i prirode, obrazovanje, znanost i istraživanje.
Dimenzije građanskog odgoja i obrazovanja koje organizacija obrađuje u aktivnostima:	• Ekološka dimenzija
Oblici suradnje koje organizacija civilnog društva nudi:	A. Aktivnosti s učenicima i učenicama
Oblici rada prema financiranju za koje je organizacija civilnog društva otvorena:	A. Rad bez naknade

A. AKTIVNOSTI S UČENICIMA I UČENICAMA

Naziv aktivnosti:	Ambasadori Čistog podzemlja (PGŽ)
Cilj aktivnosti:	Upoznati učenike i učenice sa značajkama krškog podzemlja, načinima i razlozima za njegovo istraživanje te važnosti očuvanja zaliha podzemne pitke vode. Upoznati učenike i učenice s postojanjem svjetski jedinstvenih podzemnih životinja na našem području te s ugrozom koju predstavljaju divlji deponiji otpada u našem kršu.
Kratak opis aktivnosti:	Učenici i učenice će se kroz interaktivno predavanje upoznati s postojanjem speleoloških objekata u svome kraju, od aktivnih speleologa slušati će o istraživanju podzemlja te će se upoznati s važnosti zaštite ovog ekosustava u kontekstu podzemne faune i vrijednih zaliha pitke vode. Kroz zanimljivo i prilagođeno predavanje te razgovor s predavačima – ambasadorima Čistog podzemlja – podiže se svijest učenika i učenica o očuvanju podzemlja kao naše geološke, biološke i kulturne baštine. Kroz edukaciju djece će se poruke ambasadora o zaštiti krša prenijeti i do širih krugova njihovih obitelji što će imati jasne učinke na zaustavljanje novog uništavanja ovih jedinstvenih i često potpuno neistraženih prostora. U širem smislu, predstavljanjem rezultata dobrovoljnog rada speleološke zajednice promiče se važnost njegovanja volonterizma kao oblika društveno korisnog angažmana s dokazano pozitivnim odgojnim učincima.
Povezanost s ishodima kurikula međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje:	• C.3.1. Aktivno sudjeluje u projektima lokalne zajednice • C.3.3. Promiče kvalitetu života u lokalnoj zajednici Predavanjem se također doprinosi ishodima međupredmetnih tema <i>Zdravlje</i> i <i>Održivi razvoj</i>.
Planirani broj i dob učenika i učenica:	100 učenika i učenica osnovnoškolske dobi, 10 do 50 učenika i učenica po predavanju (ovisno o raspoloživom prostoru škole)
Predviđeno trajanje:	45 minuta
Predviđeno mjesto provedbe:	Prostorije škole
Metode i oblici provedbe:	Interaktivno predavanje
Verifikacije i/ili nagrade programa:	Projekt „Ambasadori Čistog podzemlja“ pozitivno je ocijenjen od strane Agencije za odgoj i obrazovanje, te se provodi uz suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja.
Dosadašnja postignuća:	Kroz projekt „Čisto podzemlje“ dosad smo prikupili podatke o čak 978 podzemnih, divljih deponija, a u posljednjih nekoliko godina uspjeli smo očistiti preko 80 takvih lokacija. Od 2019. godine naš je projekt uključen u Metodički

priručnik predmeta Biologija za 1. razred srednje škole u sklopu nacionalnog programa „Škola za život“.

Napomena o financiranju:

Projektni ili programski rad. Od škole se ne traže dodatna financijska sredstva.

UDRUGA "DELTA"

Naziv organizacije:	Udruga „Delta“
Adresa organizacije:	Blaža Polića 2/IV, 51000 Rijeka
Kontakt osoba:	Maja Obućina, delta@udruga-delta.hr
E-mail:	delta@udruga-delta.hr
Telefon/Mobitel:	051 337 279
Mrežna stranica:	www.udruga-delta.hr
Društvene mreže:	Facebook: https://www.facebook.com/delta.udruga Instagram: https://www.instagram.com/udrugadelta/ TikTok: https://www.tiktok.com/@udrugadelta
Vizija organizacije:	Odgovorni, solidarni i proaktivni mladi u društvu koje ih čuje, uvažava i podržava.
Misija organizacije:	Pružamo podršku u razvoju potencijala i vještina mladih u provedbi njihovih ideja. Osnažujemo osobe koje rade s mladima i zalažemo se za poboljšanje položaja i uloge mladih u društvu.
Dimenzije građanskog odgoja i obrazovanja koje organizacija obrađuje u aktivnostima:	• Ljudsko-pravna dimenzija • Politička dimenzija • Ekološka dimenzija • Društvena dimenzija
Članstvo organizacije u koordinacijama i platformama za građanski odgoj i obrazovanje:	GOOD inicijativa za građanski odgoj i obrazovanje, Mreža mladih Hrvatske, DARE mreža (Democracy and Human Rights Education in Europe), Stručna baza Sveučilišta u Rijeci
Oblici suradnje koje organizacija civilnog društva nudi:	A. Aktivnosti s učenicima i učenicama B. Razmjene znanja i edukacije za nastavnike i nastavnice
Oblici rada prema financiranju za koje je organizacija civilnog društva otvorena:	A. Rad bez naknade B. Projektni rad C. Programski rad D. (Su)financiranje rada

A. AKTIVNOSTI S UČENICIMA I UČENICAMA

Naziv aktivnosti:

Akcija za 5!

Cilj aktivnosti:

Svrha programa „Akcija za 5!“ je povećanje aktivnog sudjelovanja mladih na lokalnoj razini i razvoj suradnje između mladih i gradskih institucija u koje mladi često nemaju povjerenja ili im djeluju apstraktno i strano.

Kratak opis aktivnosti:

Program „Akcija za 5!“ pruža mogućnost mladima srednjoškolske dobi da razviju kompetencije kroz fokus na aktivno djelovanje za dobrobit lokalne zajednice. To se postiže kroz sljedeće aktivnosti:

- **Pripremna radionica za učenike_ce:** učenici_e će dobiti osnovne informacije o temi „Akcije za 5!“ te steći osnovna znanja o formi projektnoga prijedloga.
- Učenici_e na cjelodnevnoj aktivnosti „**Dana akcije**“ razvijaju set kompetencija koje im omogućuju proaktivno djelovanje u zajednici: u manjim grupama razvijaju i pišu projektne prijedloge te ih prezentiraju u prostoru Gradske vijećnice.
- **Provedba pobjedničkog projekta:** Nakon planiranja, mladi provode projekt odabran kao najbolji, što im omogućuje stjecanje novih, praktičnih vještina nadgledanja i provedbe projekta, razvoj samopouzdanja te samorealizaciju u području djelovanja za temu „Akcije za 5!“.

Projekt provodimo u partnerstvu s Gradom Rijekom, Gradom Pazinom, Gradom Opatijom i Gradom Pulom.

Povezanost s ishodima kurikula međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje:

Domena demokracije –

B.4.2./ 5.2. Sudjelovanje u odlučivanju u demokratskoj zajednici;

B.4.3./ 5.3. Analiza ustrojstvo vlasti u Republici Hrvatskoj (na lokalnoj razini).

Domena društvena zajednica -

C.4.1. Aktivno uključivanje u razvoj zajednice;

C.5.1. Aktivno sudjelovanje u građanskim inicijativama.

Planirani broj i dob učenika i učenica:

40 srednjoškolaca_ki iz srednjih škola s područja Grada Rijeke.

Predviđeno trajanje:

Pripremna radionica za učenike_ce u trajanju 90 min, cjelodnevna aktivnost Dan akcije (8 sati), mjesec dana za provedbu pobjedničkog projekta, tijekom prvog polugodišta

Predviđeno mjesto provedbe:

Prostor Udruge „Delta“ (Blaža Polića 2/IV, Rijeka), Gradska vijećnica Grada Rijeke.

Metode i oblici provedbe:

Radionica, simulacija, projektni rad uz mentoriranje.

Verifikacije i/ili nagrade programa:

„Akcija za 5!“ ima suglasnost, odnosno pozitivno stručno mišljenje Agencije za odgoj i obrazovanje (KLASA: 602-03/24-09/00314, URBROJ: 533-06-24-0004).

„Akcija za 5!“ program je s oznakom Sustava osiguravanja kvalitete neformalnih obrazovnih programa SKOCKANO.

Dosadašnja postignuća:

Program se provodi 20 godina u Gradu Rijeci, a povremeno i u drugim gradovima (Pazin, Labin, Opatija, Otočac, Pregrada, Križevci, Pula...). Program je kroz godine obuhvatio oko 1.495 učenika_ca i 180 volontera_ki.

Napomena o financiranju:

Program se u potpunosti financira sredstvima Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih te sredstvima Grada Rijeke. Škola nema financijskih izdataka za program.

A. AKTIVNOSTI S UČENICIMA I UČENICAMA

Naziv aktivnosti:

Radionica za jačanje kompetencija mladih za aktivno sudjelovanje u zajednici

Cilj aktivnosti:

Cilj aktivnosti je da učenici i učenice razumiju politički sustav, podjele vlasti na lokalnoj razini te različite oblike demokratske participacije. Kroz aktivnost će se poticati razumijevanje koncepta održivog razvoja i dobrog upravljanja, kritičkog promišljanja te argumentacija i artikulacija stavova o pitanjima održivog razvoja.

Kratak opis aktivnosti:

Sadržaj radionice uključivat će teme participacije, odgovornih institucija i održivih zajednica, a pružit će učenicima i učenicama vrijedna znanja o održivom razvoju i demokratskom sudjelovanju kroz interaktivne i participativne metode rada.

Projekt provode Udruga „Delta“, Gong, Grad Zagreb, Švicarsko nacionalno vijeće mladih te Tehnička škola Rijeka, Gimnazija dr. Ivana Kranjčeva Đurđevac, Gimnazija i strukovna škola Jurja Dobrile Pazin, Srednja škola Otočac i Srednja škola Hrvatski kralj Zvonimir Krk.

Povezanost s ishodima kurikula međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje:

Domena demokracije

B.5.1. Promiče pravila demokratske zajednice;
B.5.2. Sudjelovanje u odlučivanju u demokratskoj zajednici;
B.5.3. Analizira ustrojstvo vlasti u Republici Hrvatskoj (na lokalnoj razini).

Planirani broj i dob učenika i učenica:

Ukupno do 140 učenika i učenica, dobi 16 do 19

Predviđeno trajanje:

90 minuta, tijekom drugog polugodišta

Predviđeno mjesto provedbe:

škola

Metode i oblici provedbe:

interaktivno predavanje, rad u grupama, rasprava

Dosadašnja postignuća:

Baza projekta je program Gong (a kasnije i Delte) „Prvi put biram“ koji se dugi niz godina uspješno provodio u školama diljem RH. U školskoj godini 2023./2024. proveden je u 6

škola na području Primorsko-goranske županije kojima je obuhvaćeno ukupno oko 330 učenika i učenica, dok je u školskoj godini 2024./2025. obuhvaćeno oko 200 učenika i učenica u suradnji s 12 škola.

Evalucije su pokazale da su sudionici i sudionice zadovoljni s pristupom i stručnošću voditeljica, korištenim metodama te su njihova očekivanja bila ispunjena. Gotovo svi sudionici i sudionice aktivnosti bi preporučili svojim prijateljima i prijateljicama.

Napomena o financiranju: Projekt sufinanciraju Švicarska konfederacija i Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

A. AKTIVNOSTI S UČENICIMA I UČENICAMA

Naziv aktivnosti:	Grad po mjeri mladih 2
Cilj aktivnosti:	Cilj aktivnosti je uključivanje mladih u evaluaciju, reviziju i implementaciju Programa za mlade te im osigurati prostor za komunikaciju s donositeljima i donositeljicama odluka.
Kratak opis aktivnosti:	U sklopu projekta Grad po mjeri mladih 2 planiraju se provesti aktivnosti kojima će se mlade povezati s donositeljima odluka odnosno s ambasadorima i ambasadoricama za mlade Grada Rijeke kako bi razgovarali o Programu za mlade Grada Rijeke. Aktivnosti u koje se učenici i učenice mogu uključiti jesu: - Projektna akademija: Cilj aktivnosti je potaknuti učenike i učenice srednjih škola, škole, mlade, udruge mladih i neformalne skupine mladih da promišljaju o potrebama uže i šire zajednice kroz mogućnosti rješavanja njima bliskih pitanja u kontekstu Riječkog programa lokalnog partnerstva. Natječaj Riječkog programa lokalnog partnerstva nudi mogućnost rješavanja potreba stanovnika/ca u uređenju manjih javnih površina (dječja igrališta, drvoređi, neuređene zelene površine, manji divlji deponiji). - Završna aktivnost – Novi početak: Zaključna aktivnost projekta u obliku konferencije za mlade, predstavnike Ambasadora mladih i mjesnih odbora Grada Rijeke, pružatelja usluga i drugih na kojoj će biti predstavljeni rezultati projekta, nove ideje i planovi za sljedeće razdoblje, operativni plan za Program za mlade za 2027. godinu te mogućnosti za financiranje ideja koje mladi mogu ostvariti u lokalnoj zajednici uz pomoć europskih sredstava.

Projekt provodi Grad Rijeka u partnerstvu s Udrugom „Delta“ i Centrom tehničke kulture Rijeka.

Povezanost s ishodima Domena demokracija
kurikula međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje:

B.4.1./ B.5.1. Promiče pravila demokratske zajednice
B.4.2./B.5.2. Sudjeluje u odlučivanju u demokratskoj zajednici

Planirani broj i dob učenika i učenica:

Ukupno oko 60 učenika i učenica u dobi od 15 do 19 godina

Predviđeno trajanje:

Poludnevne aktivnosti, listopad, studeni i prosinac 2026.

Predviđeno mjesto provedbe:

Lokalna zajednica

Metode i oblici provedbe:

Radionice, strukturirani dijalog te različite metode neformalnog obrazovanja

Dosadašnja postignuća:

Projekt Grad po mjeri mladih 2 nastavak je projekta Grad po mjeri mladih koji je proveden u 2023. i 2024. godini. Projektom su obuhvaćene 232 mlade osobe koje su se osnažile za zagovaranje vlastitih potreba te su upoznali procedure donošenja odluka na lokalnoj razini. Agencija za mobilnost i programe EU je odabrala projekt kao primjer dobre prakse koji je predstavljen na jednom od treninga u organizaciji nadležne Agencije.

Napomena o financiranju:

Provedba je financirana sredstvima Europske unije putem Erasmus+ programa.

A. AKTIVNOSTI S UČENICIMA I UČENICAMA
Naziv aktivnosti:
Mir je izbor
Cilj aktivnosti:

Osposobiti učenike i učenice završnih razreda srednjih škola za informirano, kritičko i argumentirano razumijevanje pojmova rata, mira i militarizacije te prava i obveza povezanih s temeljnim vojnim osposobljavanjem, civilnom službom i pravom na prigovor savjesti, u skladu s načelima demokratskog građanstva, ljudskih prava i multiperspektivnosti, bez usmjeravanja sudionika i sudionica prema unaprijed određenom stavu.

Kratak opis aktivnosti:

Predavanje obuhvaća sljedeće sadržaje:

- Obaveza temeljne vojne obuke i mogućnost civilnog služenja te što one znače u praksi
- Militarizacija društva – porast globalnih tenzija i vrijednost mira kao ustavna vrednota

Aktivnost se provodi u suradnji s Centrom za mirovne studije iz Zagreba i Centrom za studije mira i konflikata Sveučilišta u Rijeci.

Povezanost s ishodima kurikula međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje:
Domena ljudska prava

A.5.1. Aktivno sudjeluje u zaštiti i promicanju ljudskih prava

Domena demokracija	
B.5.1. Promiče pravila demokratske zajednice	
Planirani broj i dob učenika i učenica:	100 učenika i učenica
Predviđeno trajanje:	45/90 minuta, tijekom školske godine
Predviđeno mjesto provedbe:	Škola, lokalna zajednica
Metode i oblici provedbe:	Interaktivno predavanje, rasprave, barometer stavova, grupni rad
Dosadašnja postignuća:	U školskoj godini 2025./2026. provedene su pilot radionice za učenike i učenice srednjih škola s područja Rijeke, a evaluacije su pokazale da su mladi zainteresirani za navedene teme, smatraju da bi se trebalo provoditi više ovakvih radionica te su zadovoljni_e provedbom radionice.
Napomena o financiranju:	Sredstva za provedbu su osigurana donacijom Igora Bezinovića, riječkog redatelja.

A. AKTIVNOSTI S UČENICIMA I UČENICAMA

Naziv aktivnosti:	RiAktiviraj se – mladi za pravednost
Cilj aktivnosti:	Projektom se želi osnažiti mlade osobe za aktivnu ulogu u stvaranju inkluzivnog i pravednog društva, a usmjeren je prema mladima koji žele ojačati svoje kapacitete i aktivno se uključiti u lokalnu zajednicu s namjerom zaštite temeljnih ljudskih prava i sloboda.
Kratak opis aktivnosti:	Planirana je provedba nekoliko aktivnosti: 1. Podrška mladima - susret s donositeljima odluka: susret mladih s predstavnicima/ama Savjeta mladih Grada Rijeke i Upravnog odjela za odgoj, obrazovanje, tehničku kulturu i mlade kako bi se dodatno informirali o radu donositelja/ica odluka kroz prizmu suradnje u području zaštite ljudskih prava i rada s mladima. 2. Pripremna radionica „mladi za mlade – Žive knjige u akciji protiv predrasuda: radionica s mladima s ciljem umrežavanja, povezivanja i priprema za javnu akciju - Živu knjižnicu povodom Dana ljudskih prava. Kroz radionicu će se mlade osobe upoznati s metodom Žive knjižnice te osnovnim koracima u organiziranju iste, nakon čega će se krenuti u planiranje i samu pripremu. 3. Mladi za mlade - Žive knjige u akciji protiv predrasuda: javna akcija mladih organizirat će se povodom Dana ljudskih prava na temu ljudskih prava i različitosti. Kroz osobni dijalog, metodom žive knjižnice, sudionici/ice će imati priliku integrirati novostečena znanja na dubljoj razini od samo informativne (na osobnoj razini). Projekt provodi Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“ u suradnji s udrugama SOS Rijeka – centar za nenasilje i ljudska prava i „Delta“.

Povezanost s ishodima kurikula međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje:

Domena ljudska prava

A.4.1. Aktivno sudjeluje u zaštite ljudskih prava
A.4.3. Promiče ljudska prava
A.5.1. Aktivno sudjeluje u zaštite i promicanju ljudskih prava

Planirani broj i dob učenika i učenica:

15 – 19 godina, 20 učenika i učenica

Predviđeno trajanje:

Poludnevne aktivnosti, prvo polugodište u 2026./2027. školskoj godini

Predviđeno mjesto provedbe:

Lokalna zajednica

Metode i oblici provedbe:

Rasprava, dijalog, metoda žive knjižnice

Dosadašnja postignuća:

Udruga Delta ima mnogo iskustva u suradnji s donositeljima odluka i organizacijom strukturiranih dijaloga kroz projekte Grad po mjeri mladih i Grad po mjeri mladih 2, kao i iskustvo u organizaciji Žive knjižnice. Evaluacije provedbe dosadašnjih aktivnosti pokazale su da su mladi zadovoljni aktivnostima te da vide njihovu korist.

Napomena o financiranju:

Provedba je financirana sredstvima Europske unije putem Erasmus+ programa.

B1. RAZMJENE ZNANJA I EDUKACIJE

Dostupni materijali za nastavno osoblje:

Udruga „Delta“ s partnerima izdala je **Model suradnje odgojno-obrazovnih ustanova i organizacija civilnog društva u provedbi građanskog odgoja i obrazovanja**. Digitalni primjerak preuzmite na poveznici: bit.ly/MODUSmodel.

B2. EDUKACIJA ZA NASTAVNO OSOBLJE

Dimenzije građanskog odgoja i obrazovanja u kojima organizacija civilnog društva može pružiti edukaciju za nastavno osoblje:

- Ljudsko-pravna dimenzija
- Politička dimenzija
- Ekološka dimenzija
- Društvena dimenzija

Naziv edukacije:

Edukacija o horizontalnim temama: održivi razvoj, ljudska prava, osobe s invaliditetom, rodna ravnopravnost.

Cilj edukacije:

Cilj edukacije je usvajanje održivih i inkluzivnih praksi u poučavanju. Specifični ciljevi su: povećanje razine znanja o održivom razvoju, ljudskim pravima i uključivanju osoba s invaliditetom, načelima rodne ravnopravnosti; usvajanje metoda i vještina za provedbu iskustvenih vježbi s učenicima i učenicama u navedenim područjima.

Ishodi učenja:

S obzirom na odabrane teme, sudionici_e će postići neke od sljedećih ishoda, odnosno moći će:

- Objasniti definiciju i međudnos dimenzija održivog razvoja;
- Naveći i objasniti ciljeve Agende 2030 relevantne za njihovo predmetno područje;
- Kritički se osvrnuti na individualne sastavnice ekološkog otiska;
- Naveći i opisati osnovne europske i nacionalne dokumente vezane uz ljudska prava;
- Argumentirati svoj stav o važnosti pojedinih ljudskih prava;
- Usporediti uloge aktera u društvu u zaštiti ljudskih prava;
- Koristiti prikladnu terminologiju kod razgovora o pravima i inkluziji osoba s invaliditetom;
- Argumentirati stav o važnosti inkluzivnog obrazovanja za osobe s invaliditetom;
- Objasniti pojam rodno osjetljivog obrazovanja;
- Kritički se osvrnuti na utjecaj diskriminacije temeljem roda;
- Predložiti načine uključivanja nastavnih ishoda vezanih uz teme edukacije u svoj nastavni predmet ili program rada;
- Koristiti iskustvene metode rada za obradu tema edukacije u nastavi.

Kratak opis:

Edukacija se temelji na iskustvenom pristupu koji kombinira kratka (teorijska) predavanja, rad na primjerima i iskustvene vježbe. Provodi se kroz ciklus radionica o odabranim temama.

Planirani broj sudionika i sudionica:

Edukacija se provodi za najviše 20 sudionika_ca po radionici kako bi se osigurao prostor za refleksiju i sudjelovanje.

Predviđeno trajanje:

Svaka tema obrađuje se kroz najmanje dvije radionice u trajanju od 90 minuta.

Predviđeno mjesto provedbe:

Po dogovoru i raspoloživim financijskim sredstvima: prostor škole, prostor „Delte“, prostor u zajednici.

Dosadašnja postignuća:

U srpnju 2022. godine održana su dva ciklusa edukacije za ukupno 62 sudionika_ca škola iz Opatije (Ugostiteljska škola Opatija), Krka (Srednja škola Hrvatski kralj Zvonimir), Malog Lošinja (Srednja škola Ambroza Haračića), Crikvenice (Srednja škola dr. Antuna Barca) i Karlovca (Trgovačko-ugostiteljska škola), a u listopadu 2023. godine za nastavno osoblje Tehničke škole Rijeka. Na temelju informacija prikupljenih evaluacijskim obrascima, vidimo da je njihovo znanje poraslo u svim ispitanim temama edukacije (održivi razvoj, uključivanje osoba s invaliditetom, rodna ravnopravnost). Neki od komentara sudionika_ca: „Svidjela mi se pripremljenost edukatorica, relevantni primjeri iz života, a metode su bile zanimljive.“, „Trudit ću se

birati te teme više za nastavu, provesti aktivnosti koje smo radili.“

Napomena o financiranju:

Za program potrebno je (su)financirati rad izvoditeljica iz „Delte“. Trošak škole dogovara se s obzirom na lokaciju, broj sudionika i sudionica, kao i trajanje edukacije.

LEZBIJSKA ORGANIZACIJA RIJEKA "LORI"

Naziv organizacije:	Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“
Adresa organizacije:	Janeza Trdine 7, 51000 Rijeka
Kontakt osoba:	Ana Ajduković
E-mail:	lori@lori.hr
Telefon/Mobitel:	+385 (0) 51 212186
Mrežna stranica:	https://lori.hr/
Društvene mreže:	LORI Facebook LORI IG YouTube
Vizija organizacije:	Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“ vjeruje u pravo svake osobe da kreira i prilagodi svoj identitet u skladu sa svojom različitosti vodeći se isključivo individualnom seksualnošću i rodnošću, a ne zadanim heteronormativnim pravilima i binarnim sistemom, pri tome uživajući sva prava koja joj pripadaju. Vizija LORI je osiguravanje demokratskog civilnog društva u kojem osobe nisu diskriminirane na temelju seksualne orijentacije i/ili rodnog identiteta i izražavanja, u kojem dominiraju vrijednosti nenasilja, jednakosti i prihvatanja različitosti i koje promiče slobodu življenja i izražavanja njihove seksualne i rodne individualnosti.
Misija organizacije:	Lezbijska organizacija Rijeka „LORI“ se zalaže za jednakopravnost, zajedništvo i socijalnu pravdu među ljudima. Djeluje prvenstveno s ciljem suzbijanja i uklanjanja homofobije, bifobije i transfobije u svim oblicima, ali i ukidanja seksizma, mizoginije, ksenofobije, rasizma i drugih društvenih pojava koje uzrokuju i podupiru nejednakost i nasilje u društvu.
Dimenzije građanskog odgoja i obrazovanja koje organizacija obrađuje u aktivnostima:	• Ljudsko-pravna dimenzija • Kulturalna dimenzija • Društvena dimenzija
Oblici suradnje koje organizacija civilnog društva nudi:	A. Aktivnosti s učenicima i učenicama C. Podrška u radu D. Zajednički razvoj projekata
Oblici rada prema financiranju za koje je organizacija civilnog društva otvorena:	B. Projektni rad C. Programski rad D. (Su)financiranje rada

A. AKTIVNOSTI S UČENICIMA I UČENICAMA

Naziv aktivnosti:	Edukativne aktivnosti o ljudskim pravima LGBTI osoba za učenike/ice srednjih škola
Cilj aktivnosti:	Informiranje i senzibiliziranje učenika i učenica srednjih škola o LGBTIQ temama u kontekstu tema o ljudskim pravima i prevenciji vršnjačkog LGBTIQ-fobičnog nasilja. Promicanje vrijednosti međusobnog poštovanja, ravnopravnosti i nediskriminacije, suzbijanje isključenosti pojedinca i pojedinki, te osvještavanje i uklanjanje stereotipa i predrasuda.
Kratak opis aktivnosti (do 1000 znakova s razmacima):	Predavanje se sastoji od 4 tematske cjeline: -coming out (objašnjenje problematike otkrivanja seksualne orijentacije, razlozi skrivanja seksualne orijentacije i rodnog identiteta) uz čitanje pisma jedne mlade osobe svojim roditeljima (anonimno) - nasilje prema LGBTIQ osobama (učestalost i vrste nasilja nad LGBTIQ osobama, pogrdan govor kao vrsta nasilja, posljedice nasilja, zločin iz mržnje i govor mržnje) - ljudska prava i prava LGBTIQ osoba (definicija ljudskih prava i diskriminacije, različitost na osnovni seksualne (spolne) orijentacije i rodnog identiteta i/ili izražavanja kao osnova diskriminacije, jesu li prava LGBTI osoba „posebna prava“) -LGBTIQ osnovna terminologija i osnovni pojmovi (definicija seksualne (spolne) orijentacije, spola, roda, rodnog identiteta i rodnog izražavanja te LGBTIQ kratice), Predavanje je interaktivno, uključuje i dijeljenje osobnih iskustava, a učenici/ice tijekom predavanja kao i na kraju svakog bloka imaju mogućnost postavljati pitanja. Na kraju sata učenici/ice ispunjavaju kratki evaluacijski listić.
Povezanost s ishodima kurikula međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje:	Aktivnost je povezana s tri domene međupredmetnih tema, a to su ljudska prava, demokracija i društvena zajednica (goo A.4.1., posebno goo A.4.2., goo A.4.3., posebno goo A.4.4, goo B.4.1., goo B.4.2., goo C.4.3., goo A.5.1., goo A.5.2., goo B.5.1., goo B.5.2, goo C.5.3.)
Planirani broj i dob učenika i učenica:	Aktivnosti su primjenjive za učenike i učenice 1.,2.,3. i 4. razreda srednjih škola. Predavanje je prilagođeno razrednim odjeljenjima do 25 učenika/ica, no predavačice se mogu prilagoditi.
Predviđeno trajanje:	45 minuta (jedan školski sat), uz mogućnost dogovora i prilagodbe predavanja na radionicu u trajanju od dva školska sata (90 minuta).
Predviđeno mjesto provedbe:	Srednje škole u PGŽ-u, ostale županije po dogovoru
Metode i oblici provedbe:	PPT predavanje uz raspravu, aktivnosti (čitanje pisma/priče.)

Verifikacije i/ili nagrade programa:

Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske u svom Akcijskom planu za prevenciju nasilja u školama od 2020. do 2024. godine prepoznaje nasilje među mladima na osnovi seksualne (spolne) orijentacije, rodnog identiteta i/ili rodnog izražavanja, te nalaže da programi/projekti prevencije nasilja u školama uključuju i prevenciju rodno uvjetovanog nasilja te homofobnog i transfobnog nasilja. Program udruge LORI [Suzbijanje homo/bi/transfobije u školama](#), kojeg LORI provodi od 2012. godine, nalazi se na popisu preporučenih projekata i programa prevencije nasilja od strane nadležnog Ministarstva.

Dosadašnja postignuća:

Udruga LORI je u okviru programa Suzbijanje homofobije, bifobije i transfobije u sustavu obrazovanja od 2012. godine do sada ostvarila suradnju sa mnogobrojnim školama iz cijele Hrvatske, dok je predavanjima u srednjim školama u Rijeci i okolici informirala i senzibilizirala više stotina učenika/ica za bolje prihvaćanje svojih LGBTIQ vršnjaka i vršnjakinja. Nakon svakog održanog predavanja, učenici/ice ispunjavaju evaluacijski listić gdje procjenjuju kvalitetu predavanja (zanimljivost, poučnost, korisnost) i kvalitetu izvedbe predavanja, te navode koji dijelovi su im se svidjeli ili im se nisu svidjeli. Sve evaluacije se obrađuju i koriste za poboljšanje izvedbe predavanja u budućnosti.

Napomena o financiranju:

Organizacija izvodi aktivnosti sa sredstvima osiguranim kroz projekte ili kroz (su)financiranje troškova od strane škola (ukoliko ne postoje projektna sredstva).

Dodatne napomene:

Udruga je u mogućnosti ponuditi i prilagođene varijante predavanja, ovisno o potrebama škole. Za detaljnije informacije, javiti se na lori@lori.hr

A. AKTIVNOSTI S UČENICIMA I UČENICAMA

Naziv aktivnosti:

Edukativne aktivnosti o ljudskim pravima LGBTI osoba za učenike/ice osnovnih škola

Cilj aktivnosti:

Informiranje i senzibiliziranje učenika i učenica osnovnih škola o LGBTIQ temama u kontekstu tema o ljudskim pravima.

Kratak opis aktivnosti:

Radionica obuhvaća sljedeće teme: LGBTIQ terminologija i pogrdni termini kroz igru asocijacije, različitost na osnovni seksualne (spolne) orijentacije i rodnog identiteta i/ili izražavanja, prepoznavanje različitih vrsta nasilja, ljudska prava LGBTI osoba, *coming out* (što je *coming out*, razlozi skrivanja seksualne (spolne) orijentacije i rodnog identiteta, zašto je *coming out* važan i kako biti podrška).

Povezanost s ishodima kurikula međupredmetne

Aktivnost je povezana s tri domene međupredmetnih tema, a to su ljudska prava, demokracija i društvena zajednica

teme Građanski odgoj i obrazovanje:	(goo A.3.1., goo A.3.2., goo A.3.3., posebno goo A.3.5., goo B.3.2., goo C.3.2., goo C.3.3.)
Planirani broj i dob učenika i učenica:	Aktivnosti su primjenjive za učenike i učenice 7. i 8. razreda osnovnih škola. Radionica je prilagođena razrednim odjeljenjima sa do 25 učenika/ica, no predavačice se mogu prilagoditi.
Predviđeno trajanje:	90 minuta (dva školska sata). Moguće je održati predavanje u dva odvojena bloka (sata) po 45 minuta.
Predviđeno mjesto provedbe:	Osnovne škole u PGŽ-u, ostale županije po dogovoru
Metode i oblici provedbe:	PPT predavanje, kviz, video materijali
Verifikacije i/ili nagrade programa:	Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske u svom Akcijskom planu za prevenciju nasilja u školama od 2020. do 2024. godine prepoznaje nasilje među mladima na osnovi seksualne orijentacije, rodnog identiteta i/ili rodnog izražavanja, te nalaže da programi/projekti prevencije nasilja u školama uključuju i prevenciju rodno uvjetovanog nasilja te homofobnog i transfobnog nasilja. Program udruge LORI Suzbijanje homo/bi/transfobije u školama nalazi se na popisu preporučenih projekata i programa prevencije nasilja od strane nadležnog Ministarstva.
Dosadašnja postignuća:	Udruga LORI je do sada održala dva predavanja za 7. i 8. razrede u osnovnoj školi. Nakon svakog održanog predavanja, učenici/ice ispunjavaju evaluacijski listić gdje procjenjuju kvalitetu predavanja (zanimljivost, poučnost, korisnost) i kvalitetu izvedbe predavanja, te navode koji dijelovi su im se svidjeli ili im se nisu svidjeli. Sve evaluacije se obrađuju i koriste za poboljšanje izvedbe predavanja u budućnosti.
Napomena o financiranju:	Organizacija izvodi aktivnosti sa sredstvima osiguranim kroz projekte ili kroz (su)financiranje troškova od strane škola (ukoliko ne postoje projektna sredstva).
Dodatne napomene:	Udruga je u mogućnosti ponuditi i prilagođene varijante predavanja, ovisno o potrebama škole. Za detaljnije informacije, javiti se na lori@lori.hr

C. PODRŠKA U RADU

Organizacija civilnog društva školi može pružiti podršku u sljedećim područjima:

- Savjetovanje
- Demokratizacija škole
- Pomoć u razvoju projekata

Opis podrške u radu:

Udruga LORI pruža podršku nastavnom i stručnom osoblju u školi putem savjetovanja. Ovim se putem mogu dodatno informirati o načinima pružanja podrške za dijete i mladu osobu koje je gej, lezbijka, transrodno dijete i/ili queer, kao i o

specifičnim situacijama (korištenje zamjenica i osobnog imena, coming out, itd.). LORI izrađuje niz publikacija i radnih materijala za škole i nastavno osoblje, te pripreme nastavnih jedinica koje mogu pomoći u demokratizaciji škole i školskog okruženja.

Upit se može poslati na službeni mail udruge ili telefonskim putem.

Mail: lori@lori.hr

Telefon: +385 (0) 51 212186

D. RAZVOJ ZAJEDNIČKIH PROJEKATA

Organizacija civilnog društva je spremna razvijati projektna partnerstva sa školom u sljedećim dimenzijama GOO:

- Ljudsko-pravna dimenzija
- Kulturalna dimenzija
- Društvena dimenzija

Organizacija civilnog društva je spremna školu uključiti kao:

- Partnersku instituciju,
- Suradničku instituciju

Organizacija civilnog društva je spremna ponuditi školama partnerstvo u sljedećim područjima/temama:

Udruga LORI ima veliko iskustvo u provedbi nacionalnih i međunarodnih projekata. Udruga je spremna prijavljivati projekte ili biti partnerica na projektima u partnerstvu s odgojno - obrazovnim ustanovama u različitim područjima, kao npr:

- suzbijanje LGBTIQ-fobije i vršnjačkog nasilja na osnovu spolne orijentacije i rodnog identiteta i izražavanja
- razvoj preventivnih programa za suzbijanje homofobije i transfobije u školskom okruženju
- razvoj školske klime za prihvaćanje i poštivanje različitosti
- edukacija za ljudska prava LGBTI osoba
- rodna ravnopravnost, rodni stereotipi
- obilježavanje međunarodnih dana važnih za ljudska prava LGBTI osoba (npr. 17.5. IDAHOBIT, 10.12. Dan ljudskih prava itd.)
- i drugo.

Opis ciljne skupine:

Učenici/ice osnovnih škola, učenici/ice srednjih škola, nastavno osoblje, stručno osoblje

Predviđeno mjesto provedbe:

Rijeka, Opatija, Crikvenica, Primorsko-goranska županija, ostale županije (po dogovoru)

Predviđeni izvori financiranja:

Po dogovoru (npr. Erasmus+ projekti)

Predviđeni rok prijave:

Ovisno o uvjetima natječaja.

Napomene:

Za detaljnije informacije, javiti se na lori@lori.hr

UDRUGA PARITER

Naziv organizacije:	Pariter
Adresa organizacije:	Blaža Polića 2
Kontakt osoba	Larisa Šimičić
E-mail:	udrugapariter@gmail.com , larisa@pariter.hr ,
Telefon/Mobitel:	0981630970
Mrežna stranica:	https://pariter.hr/
Društvene mreže:	https://www.facebook.com/udrugapariter/?locale=hr_HR , https://www.instagram.com/udruga_pariter/
Vizija organizacije:	Naše vrijednosti: feminizam, ljudska prava, antifašizam, pravednost i sistemske promjene, društvo blagostanja, povezivanje i suradnja.
Misija organizacije:	Naša svrha: PaRiter je feministička udruga koja se kroz istraživanja, zagovaranje društvene promjene, neformalnu edukaciju i amplificiranje ženskih glasova bori protiv strukturalnog rodno-uvjetovanog nasilja.
Dimenzije građanskog odgoja i obrazovanja koje organizacija obrađuje u aktivnostima:	• Ljudsko-pravna dimenzija • Društvena dimenzija
Članstvo organizacije u koordinacijama i platformama za građanski odgoj i obrazovanje:	GOOD inicijativa
Oblici suradnje koje organizacija civilnog društva nudi:	A. Aktivnosti s učenicima i učenicama D. Zajednički razvoj projekata E. Suradnja u radu s roditeljima
Oblici rada prema financiranju za koje je organizacija civilnog društva otvorena:	A. Rad bez naknade B. Projektni rad D. (Su)financiranje rada

A. AKTIVNOSTI S UČENICIMA I UČENICAMA

Naziv aktivnosti:	CSE u škole!
Cilj aktivnosti:	Razvijati kritičko mišljenje, svijest i informiranost o temama vezanim uz rodnu ravnopravnost, seksualnost, intimnost i mentalno zdravlje te njihovoj međuovisnosti.
Kratak opis aktivnosti:	U dogovoru sa školom odabiremo i obrađujemo neku od tema iz cjelovite seksualne edukacije (npr. vještine komunikacije i donošenja odluka, interpersonalne veze, seksualnost, rod, nasilje u vezama...) kroz interaktivne radionice temeljene na iskustvenom učenju.
Povezanost s ishodima kurikula međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje:	goo C.3.3. - Promiče kvalitetu života u lokalnoj zajednici: - Objašnjava ulogu aktivnog slušanja u kvalitetnoj komunikaciji. - Koristi se aktivnim slušanjem u komunikaciji. - Koristi se medijacijom i drugim tehnikama nenasilnoga rješavanja sukoba. goo A.4.1. - Aktivno sudjeluje u zaštiti ljudskih prava: - Vrednuje odnos prema ljudskim pravima u zajednici. goo A.4.4. - Promiče ravnopravnost spolova: - Objašnjava najvažnije pojmove uz ravnopravnost spolova. - Prepoznaje spolnu diskriminaciju i primjereno reagira na nju. - Aktivno i odgovorno odnosi se prema osobama različitoga spola. - Zalaže se za ravnopravnost spolova u svakodnevnim situacijama u obiteljskoj, bračnoj i svakoj drugoj zajednici.
Planirani broj i dob učenika i učenica:	Broj učenika_ca: 10-30 Dob: 14-18
Predviđeno trajanje:	dva školska sata (90 min)
Predviđeno mjesto provedbe:	školski prostor, prostor udruge
Metode i oblici provedbe:	Radionica, iskustveno učenje
Dosadašnja postignuća:	Imamo dugogodišnju suradnju s riječkim srednjim školama u provođenju Žive knjižnice, a u 2024. godini započeli smo s provedbom radionica iz CSE te do ovog trenutka održale 6 radionica za ukupno cca 120 učenika_ca.
Napomena o financiranju:	Radionice trenutno provodimo besplatno. Pokazuje se potreba za (su)financiranjem, a otvorene smo za suradnju sa školama u zajedničkom prijavljivanju projekata.
Dodatne napomene:	Radionice se temelje na prilagođenom kurikulumu IPPF-a: globalnog pružatelja zdravstvene skrbi i vodećeg zagovornika seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava (SRHR)

B. RAZMJENE ZNANJA I EDUKACIJE

Dostupni materijali za nastavno osoblje:

COMPREHENSIVE SEXUALITY EDUCATION
TRAINERS INSTRUCTIONAL GUIDE
(https://fabo.org/pluginfile.php/129302/mod_resource/content/3/COMPREHENSIVE-SEXUALITY-EDUCATION-TEACHERS-INSTRUCTIONAL-GUIDE-UPDATED.pdf)
COMPREHENSIVE SEX EDUCATION
(<https://www.ippf.org/our-approach/services/comprehensive-sex-education>)

EDUKACIJA ZA NASTAVNO OSOBLJE

Dimenzije građanskog odgoja i obrazovanja u kojima organizacija civilnog društva može pružiti edukaciju za nastavno osoblje:

- Ljudsko-pravna dimenzija
- Društvena dimenzija

Naziv edukacije:

Cjelovita seksualna edukacija u školi: podrška nastavnicima_ama u stvaranju sigurnog i uključivog okruženja

Cilj edukacije:

Osnažiti nastavno osoblje za prepoznavanje i razumijevanje tema vezanih uz rodnu ravnopravnost, seksualnost, odnose, pristanak, prevenciju rodno uvjetovanog nasilja i mentalno zdravlje te ih upoznati s načinima sigurnog i uključivog vođenja razgovora o tim temama u školskom okruženju.

Ishodi učenja:

Sudionici i sudionice će:

- razumjeti temeljna načela cjelovite seksualne edukacije i njezinu povezanost s ishodima Građanskog odgoja i obrazovanja;
- razlikovati činjenice od mitova vezanih uz seksualnost, rod i reproduktivno zdravlje;
- prepoznati oblike rodno uvjetovanog nasilja, diskriminacije i stereotipa u školskom okruženju;
- steći praktične alate za vođenje sigurnih, uključivih i razvojno primjerenih razgovora s učenicima i učenicama;
- upoznati relevantne izvore, materijale i mogućnosti suradnje s organizacijama civilnog društva.

Kratak opis:

Edukacija je namijenjena nastavnom osoblju koje želi unaprijediti svoje kompetencije za obradu tema povezanih s cjelovitom seksualnom edukacijom, ljudskim pravima i rodnom ravnopravnošću. Kroz interaktivne metode rada, analizu primjera iz prakse, raspravu i iskustveno učenje sudionici će steći znanja i alate za stvaranje sigurnog i poticajnog razrednog okruženja te razvijati vještine prepoznavanja i primjerenog reagiranja na diskriminaciju, nasilje i stereotipe. Edukacija se prilagođava potrebama škole i može uključivati teme poput komunikacije, pristanka, zdravih odnosa, rodne ravnopravnosti, mentalnog zdravlja i prevencije nasilja.

Planirani broj sudionika i sudionica:	5-10 sudionika
Predviđeno trajanje:	2 školska sata (90 minuta) ili prema dogovoru sa školom.
Predviđeno mjesto provedbe:	Školski prostor ili prostor udruge Pariter.
Dosadašnja postignuća:	Udruga Pariter provodi edukacije i radionice iz područja rodne ravnopravnosti, prevencije rodno uvjetovanog nasilja i cjelovite seksualne edukacije te surađuje sa srednjim školama na provedbi edukativnih aktivnosti, uključujući radionice za učenike i učenice te programe neformalnog obrazovanja. Iskustva iz provedbe radionica koriste se za razvoj edukacija prilagođenih nastavnom osoblju.
Napomena o financiranju:	Edukaciju je moguće provesti kroz projektno ili programsko financiranje, a otvoreni smo i za zajedničko razvijanje i prijavu projekata sa školama.
Dodatne napomene:	Sadržaj edukacije temelji se na međunarodnim smjernicama za cjelovitu seksualnu edukaciju (IPPF, UNESCO) te se prilagođava potrebama pojedine škole i iskustvu sudionika.

D. RAZVOJ ZAJEDNIČKIH PROJEKATA

Organizacija civilnog društva je spremna razvijati projektna partnerstva sa školom u sljedećim dimenzijama GOO:	• Ljudsko-pravna dimenzija • Društvena dimenzija
Organizacija civilnog društva je spremna školu uključiti kao:	• Partnersku instituciju • Suradničku instituciju
Organizacija civilnog društva je spremna ponuditi školama partnerstvo u sljedećim područjima/temama:	Prema informacijama dobivenim iz škola s kojima smo do sad surađivale, pokazuje se potreba za obrazovanjem i podrškom učenici_ama u području mentalnog zdravlja i cjelovite seksualne edukacije. Želimo kroz projektno ili programsko sufinanciranje u suradnji s učenici_ama i nastavnim osobljem osmisliti ciklus radionica koji bi pratio potrebe učenika_ca i uklopio se u školske kurikule. Strateško promišljanje o ovakvom obliku pilot projekta smatramo važnim i želimo ga razvijati na temelju stvarnih potreba kroz kontinuiranu nadogradnju.
Opis ciljne skupine:	Učenice i učenici svih razreda srednjih škola te profesorice i profesori u srednjim školama.
Predviđeno mjesto provedbe:	škola i/ili prostor udruge
Predviđeni izvori financiranja:	- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih - Javni pozivi iz područja mladih - Erasmus +

E. SURADNJA U RADU S RODITELJIMA

Opis vrste podrške/aktivnosti koju organizacija civilnog društva pruža u radu s roditeljima:

Organiziramo predavanja, radionice i razgovore za zainteresirane roditelje o temama cjelovite seksualne edukacije, rodne ravnopravnosti, zdravih odnosa, mentalnog zdravlja i prevencije rodno uvjetovanog nasilja. Aktivnosti su usmjerene na jačanje razumijevanja ovih tema te pružanje podrške roditeljima u razgovoru s djecom i mladima. Sadržaj i format prilagođavaju se potrebama pojedine škole i roditelja.

Napomena o financiranju:

Radionice trenutno provodimo besplatno. Pokazuje se potreba za (su)financiranjem, a otvorene smo za suradnju sa školama u zajedničkom prijavljivanju projekata.

Napomene:

Radionice se temelje na prilagođenom kurikulumu IPPF-a: globalnog pružatelja zdravstvene skrbi i vodećeg zagovornika seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava (SRHR)

UDRUGA ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA SMART

Naziv organizacije:	Udruga za razvoj civilnog društva SMART
Adresa organizacije:	Blaža Polića 2 (4. kat)
Kontakt osoba	Marta Hauser, voditeljica Volonterskog centra Udruge SMART
E-mail:	marta@smart.hr
Telefon/Mobitel:	051/332-750
Mrežna stranica:	www.smart.hr ; www.volonterski-centar-ri.org
Društvene mreže:	Facebook.com/smartrijeka Facebook.com/VolonterskiCentarRijeka Instagram/VolonterskiCentarRijeka
Vizija organizacije:	Pravedno i demokratsko društvo otvoreno za promjene i razvoj, čija su snaga aktivni i odgovorni građani.
Misija organizacije:	SMART podržava razvoj organizacija civilnog društva i lokalnih zajednica, povezuje različite dionike u zajednici, razvija volonterstvo i potiče građane na aktivni angažman. U svom radu SMART povezuje neformalno obrazovanje sa savjetovanjem, informiranjem i utjecanjem na javne politike. SMART surađuje s organizacijama civilnog društva, javnim ustanovama, lokalnom i regionalnom samoupravom i građanskim inicijativama na načelima odgovornosti, aktivnog uključivanja i poštivanja različitost.
Dimenzije građanskog odgoja i obrazovanja koje organizacija obrađuje u aktivnostima:	Društvena dimenzija
Oblici suradnje koje organizacija civilnog društva nudi:	A. Aktivnosti s učenicima i učenicama B. Razmjene znanja i edukacije za nastavnike i nastavnice C. Podrška u radu
Oblici rada prema financiranju za koje je organizacija civilnog društva otvorena:	A. Projektni rad B. Programski rad

A. AKTIVNOSTI S UČENICIMA I UČENICAMA

Naziv aktivnosti:	Biti volonter/ka – radionica za učenike i učenice
Cilj aktivnosti:	- Upoznati učenike i učenice s volontiranjem kao oblikom aktivnog sudjelovanja u društvu (užoj i široj zajednici) - Osvijestiti kod učenika i učenica koristi koje volontiranje ima na razini društva (korisnika volontiranja, organizacije i šire) i osobnoj razini Motivirati i potaknuti učenike i učenice na aktivan volonterski angažman u školi i široj zajednici
Kratak opis aktivnosti:	Učenici i učenice se kroz kratku i interaktivnu radionicu imaju prilike upoznati s temom volontiranja kao oblikom aktivnog sudjelovanja djece i mladih u zajednici. Kroz grupne vježbe promišljaju o svojim stavovima o volontiranju te ih imaju prilike obrazložiti. Kroz kratka izlaganja voditeljica imaju priliku naučiti tko može volontirati, gdje se sve može volontirati i upoznaju se iskustvima i motivacijom stvarnih volontera iz zajednice.
Povezanost s ishodima kurikula međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje:	Ova radionica i njezina tema usko su povezane s domenom Društvena zajednica iz kurikuluma Međupredmetna tema Građanski odgoj i obrazovanje i sljedećim ishodima učenja: GOO C.2.1. Sudjeluje u unaprjeđenju života i rada škole. ZNANJE: Opisuje ulogu učenika u uočavanju, istraživanju i rješavanju problema u školi. VJEŠTINE: Aktivno raspravlja o pitanjima važnima za život i rad u školi. Uspoređuje informacije i kritički ih promišlja. STAVOVI: Smatra važnim osobni doprinos unaprjeđenju života i rada škole. GOO C.3.1. Aktivno sudjeluje u projektima lokalne zajednice ZNANJE: Objašnjava prednosti sudjelovanja i rada na projektima za doprinos lokalnoj zajednici. VJEŠTINE: Sudjeluje u radu na projektima u lokalnoj zajednici. STAVOVI: Smatra važnim doprinos lokalnoj zajednici. Zastupa svoje ideje i stajališta važna za lokalnu zajednicu.

GOO C.4.2. Dobrovoljno sudjeluje u društveno korisnom radu. ZNANJE: Navodi humanitarne organizacije u zajednici i opisuje njihovo djelovanje. VJEŠTINE: Uključuje se i organizira humanitarne aktivnosti u skladu s uočenim potrebama pojedinaca. STAVOVI: Ukazuje na potrebu za humanitarnim djelovanjem. Smatra da društveno koristan rad doprinosi osobnom razvoju i društvenomu napretku u cjelini.

GOO C.5.2. Volontira u zajednici
ZNANJE: Obrazlaže svrhu volontiranja u zajednici. Obrazlaže načine na koje može volontirati u zajednici. VJEŠTINE: Zalaže se za grupni i individualni doprinos zajednici kroz volontiranje. Volontira u zajednici. STAVOVI: Smatra da je važno promicati volontiranje u zajednici.

Temeljni ishodi učenja radionice Biti volonter/ka su:

- Objasniti što je volontiranje kao oblik aktivnog sudjelovanja u zajednici
- Nabrojati različite motive za volontiranje i prepoznati vlastite

Prepoznati prilike za volontiranje u školi i zajednici. S obzirom na obrazovni ciklus u kojem se radionica provodi, ishodi učenja vezani uz radionicu Biti volonter/ka dodatno se usklađuju i prilagođavaju razvojnoj dobi učenika i učenica

Planirani broj i dob učenika i učenica:

20 učenika i učenica

- 2. ciklus (5. razred OŠ)
- 3. ciklus (6., 7. i 8. razred OŠ)
- 4. i 5. ciklus (1.- 4. razred SŠ)

Predviđeno trajanje:

2 do 4 školska sata (90 – 180 minuta)

Predviđeno mjesto provedbe:

Prostor Udruga SMART
(U iznimnim situacijama i prema dogovoru postoji mogućnost posjeta odgojno-obrazovnoj ustanovi)

Metode i oblici provedbe:

Usmeno izlaganje, grupni i individualni rad, rasprave, praktični zadaci (kviz, studija slučaja i sl.), vođenje i praćenje učenika i učenica

Dosadašnja postignuća:

Tijekom školske godine 2021./2022. i 2022./2023. učenice i učenici ocijenili su radionice na temu Biti volonter/ka prosječnom ocjenom 4,85. Putem evaluacijskog upitnika učenici i učenice istaknuli su da im se tijekom radionice najviše svidjelo:

„To što smo mogli izraziti svoje mišljenje i razgovarali o poboljšanju lokalne, globalne itd.. zajednice.“

„Svidjelo mi se što smo radili u grupi.“

„Dobra atmosfera i motivacija za daljnje volontiranje.“

„Svidjelo mi se što je svatko poštivao tuđe mišljenje, svi smo sudjelovali jednako i svi smo naučili nešto novo.“

„Timski rad i opuštena atmosfera.“

„Zanimljivi zadatci.“

Napomena o financiranju:

Projektni ili programski rad

Dodatne napomene:

Ova aktivnost s učenicima i učenicama dostupna je odgojno-obrazovnim ustanovama u drugom polugodištu šk. god. 2026./2027.

B. RAZMJENE ZNANJA I EDUKACIJE**Dostupni materijali za nastavno osoblje:****VOLONTIRANJE I SKOLSKO VOLONTIRANJE****Za nastavno i stručno osoblje**

- Volonterski centar Osijek (Ur.) (2019). [Generacija za V : zašto i kako organizirati volonterske programe u ustanovama odgoja i obrazovanja?](#) Osijek : Volonterski centar Osijek i Hrvatski centar za razvoj volontera.
- Udruga za razvoj civilnog društva SMART: [Preporuke za unaprijeđenje školskog kurikulumu odgojno-obrazovnih ustanova u području građanskog odgoja i obrazovanja – Razvoj volonterskog programa kao dio školskog kurikulumu](#)

Novota, S. (Ur.) (2017). *Kako ih pronaći? Kako ih zadržati?: Menadžment volonterskih programa u neprofitnim organizacijama*. Rijeka: Udruga za razvoj civilnog društva SMART. [E-publikacija](#)

Za učenike i učenice

- Osnovnoškolska razina - Tešija, T. (2015). [Volonterkovi savjeti : volonterska početnica za učenike osnovnih škola](#). Split: Udruga MI.
- Srednjoškolska razina - Šehić Relić, L., Kamenko Mayer, J., Kovačević, M., Prgić Znika, J., Pavelić Šprajc, I., Forčić, G., Cek, M., Uršić Staraj, M. (2019). *Generacija za V - Priručnik o volontiranju za srednjoškolce*. Rijeka: Udruga Delta i Hrvatski centar za razvoj volontera. [E-publikacija](#)

Video materijali

- Kako organizirati (školsku) volontersku akciju: <https://youtu.be/gW1oShpyzwM>
- Volonterske akcije škola u projektu Razmišljajmo održivo: https://youtu.be/VyFVY_UKFUE
- [Video uradci o nagrađenim volonterima, volonterkama i organizatorima volontiranja](#) (uključujući odgojno-obrazovne ustanove) od 2007 godine – Nagradu Volonteri godine organiziraju i dodjeljuju Udruga SMART, u suradnji s Gradom Rijekom i Primorsko-goranskom županijom

UČENJE ZALAGANJEM U ZAJEDNICI (ENG. SERVICE-LEARNING)

- Brozmanová Gregorová, A., Malkić, E., Bajra, L. (2024). [Priručnik o metodama i alatima za projekte učenja zalaganjem u zajednici i Standardima kvalitete za uspješan projekt učenja zalaganjem u zajednica](#).
- Degrandi, A., Serreli, M. C., Silvestris, C. M. (2024). [Service Learning – Priručnik za nastavnike i koordinate](#).
- Degrandi, A., Serreli, M. C., Silvestris, C. M. (2024). [Service Learning – Priručnik za učenike](#).
- Brozmanová Gregorová, A. (ur.) (2022). [Učenje zalaganjem u zajednici u radu s mladima. Priručnik za radnike s mladima](#). Banská Bystrica: Platform of Volunteer

- Centers and Organizations.
- Fabac, T., Hauser, M. (ur.) (2022). [Projekti učenja zalaganjem u zajednici. Priručnik za mlade](#). Banská Bystrica: Platform of Volunteer Centers and Organizations.

Video i drugi materijali

- Putovanje učenjem zalaganjem u zajednici:
<https://youtu.be/ZaM6xWQdhw0>

Učenje zalaganjem u zajednici – korisni materijali:

<https://youtu.be/WaU5GsZJWvg>

Kartice za refleksiju -

https://drive.google.com/file/d/12J7JIMKyS4Av93_AVmT_xhPN6lspE2XPj/view?usp=sharing

EDUKACIJA ZA NASTAVNO OSOBLJE

Dimenzije građanskog odgoja i obrazovanja u kojima organizacija civilnog društva može pružiti edukaciju za nastavno osoblje:

- Društvena dimenzija

Naziv edukacije:

Učenje zalaganjem u zajednici

Cilj edukacije:

Glavni ciljevi ove edukacije su **i) osnažiti odgojno-obrazovne radnike/ce** za uvođenje pedagoške metode učenja zalaganjem u zajednicu u školsku svakodnevnicu te **ii) podržati odgojno-obrazovne radnike/ce** u primjeni pedagoške metode učenja zalaganjem u zajednici u njihovom nastavnom predmetu ili području rada u ustanovi.

Ishodi učenja:

Sudionice i sudionici će po završetku edukacije moći:

- Razumjeti učenje zalaganjem u zajednici kao obrazovni alat
- Objasniti principe učenja zalaganjem u zajednici
- Objasniti korake u učenju zalaganjem u zajednici i zadatke koji su uključeni u svaki korak
- Identificirati glavne odgovornosti mentora

(radnika s mladima ili nastavnika) i mladih u svakom koraku

- Izraditi plan za provedbu projekta učenja zalaganjem u zajednici

Kratak opis:

Učenje zalaganjem u zajednici (ponekad se naziva: društveno korisno učenje ili učenje angažiranjem u zajednici) je metoda poučavanja u kojoj se proces učenja odvija kroz ciljanu aktivnost u zajednici o kojoj se kasnije reflektira. U ovoj metodi učenje je pomno planirano, ishodi učenja unaprijed su definirani i kontinuirano se prati njihovo ostvarenje. Kod učenja zalaganjem u zajednici djeca i mladi preuzimaju glavnu i aktivnu ulogu u cijelom procesu. Uključeni su od trenutka procjene potreba u zajednici do osmišljavanja aktivnosti kojima će pokušati riješiti tu potrebu, pa sve do kraja projekta, prolazeći tako kroz sve faze projekta - pripremu, provedbu i evaluaciju. Sve to, uz kontinuiranu refleksiju na učinjeno i naučeno kroz koju ih vode njihovi nastavnici/e i/ili stručni/e suradnici/e, a kako bi internalizirali svoje iskustvo, stečeno znanje i razvijene vještine.

Planirani broj sudionika i sudionica:

Do 20 sudionika i sudionika; najčešće mješovite grupe koje uključuju odgojno-obrazovne radnike/ce, ali i radnike/ce iz organizacija civilnoga društva

Predviđeno trajanje:

2 – 3 dana

Predviđeno mjesto provedbe:

Rijeka, prostor Udruge SMART

Dosadašnja postignuća:

Tijekom školske godine 2023./2024. odgojno-obrazovni radnici/e ocijenili su edukaciju Učenje zalaganjem u zajednici prosječnom ocjenom 2.8 (od 3).

Putem evaluacijskog upitnika odgojno-obrazovni radnici/e istaknuli/e su da im se tijekom edukacije najviše svidjelo:

„Edukacija je bila dinamična, zabavna, prirodna i opuštana, svi su super komunicirali, voditeljice su sve lijepo prenijele, odnos teorije i praktičnog rada je bio više nego adekvatan.“

„Praktični dio je imao najveći utjecaj na mene, tj. onaj u kojem smo razmišljali o stvarnom problemu i stvarnom pokušaju primjene UZZ-a te pokušali razraditi projekt koristeći tu metodu.“

Napomena o financiranju:	Edukacija je za sve sudionice i sudionike u potpunosti besplatna
Dodatne napomene:	Ova edukacija nije u planu za školsku godinu 2026/2027., no postoji mogućnost savjetodavne podrške u razvoju ovakvih projekata s učenicima.

C. PODRŠKA U RADU

Organizacija civilnog društva školi može pružiti podršku u sljedećim područjima:	• Savjetovanje • Drugo (navesti): <u>Nagrada „Školski volonterski klub“ svake godine i Regionalna nagrada učenja zalaganjem u zajednici od 2025. godine</u>
Opis podrške u radu:	<u>Savjetovanje</u> – odgojno-obrazovnim ustanovama na raspolaganju je besplatna usluga savjetovanja (telefonom, e-mailom, uživo, online) vezano uz temu volonterstva. Savjetovanje pružamo na sljedeće teme: Zakon o volonterstvu: usklađenost rada ustanove sa Zakonom, pitanja i dileme vezano uz obveze ustanove kao organizatora volontiranja; Uspostavljanja i provedbe školskog volonterskog programa odnosno školskog volonterskog kluba: uloga školskog koordinатора volontera, odgovarajuća dokumentacija za provedbu i praćenje rada školskog volonterskog programa/kluba i sl. <u>Drugo: Nagrada „Školski volonterski klub“</u> – nagrada koju dodjeljuje Udruga za razvoj civilnog društva SMART, a koja prepoznaje ulogu odgojno-obrazovnih ustanova (osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova) u promociji volonterstva i provedbi kvalitetnih školskih volonterskih programa. Putem ove nagrade zahvaljuje se odgojno-obrazovnim ustanovama na razvoju školskog volontiranja unutar i izvan ustanove, promociji vrijednosti volonterstva u široj zajednici te se vrednuje dobra praksa uključivanja učenika, roditelja i volontera iz zajednice u volonterske aktivnosti unutar i izvan odgojno-obrazovne ustanove. Natječaj se uobičajeno otvara u listopadu tekuće godine na svim web stranicama i društvenim mrežama Udruge SMART. Službena dodjela nagrade, s

pripadajućom ceremonijom, organizira se na 5.12. Međunarodni dan volontera ili ususret navedenom datumu.

Drugo: Regionalna nagrada za učenje zalaganjem u zajednici (eng. Regional Service-Learning Award - RSLA) – nagrada koju organizira i dodjeljuje Mreža za učenje zalaganjem u zajednici Središnje i Jugoistočne Europe, za izuzetna postignuća u provedbi metode učenja zalaganjem u zajednici na području Središnje i Jugoistočne Europe. Nagrada je pokrenuta 2020. godine i rezultat je zajedničkih napora članica Mreže da istaknu i obilježe značajan doprinos pojedinaca, organizacija i projekata u području učenja zalaganjem u zajednici. Kroz [projekt SLipstream](#) Regionalna nagrada provela se i u Hrvatskoj, a odgovorna organizacija je SMART. Nagrade se dodjeljuju u kategoriji odgojno-obrazovnih ustanova i u kategoriji neformalnih grupa i organizacija. Dio najbolje ocjenjenih projekata ulazi u natjecanje na regionalnoj razini nagrade na kojoj je moguće osvojiti i novčane nagrade.